Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2024/6555

12.11.2024

P9_TA(2024)0158

Σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας και η ανάγκη για ειρηνευτική συμφωνία μεταξύ του Αζερμπαϊτζάν και της Αρμενίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2024 σχετικά με τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας και την ανάγκη για ειρηνευτική συμφωνία μεταξύ του Αζερμπαϊτζάν και της Αρμενίας (2024/2580(RSP))

(C/2024/6555)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν και την κατάσταση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ,

— έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την Τελική Πράξη του Ελσίνκι και τη δήλωση της Αλμάτυ, της 21ης Δεκεμβρίου 1991,

— έχοντας υπόψη τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Αρμενίας, αφετέρου ([1]), η οποία τέθηκε πλήρως σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2021,

— έχοντας υπόψη την ομιλία του πρωθυπουργού της Αρμενίας, Nikol Pashinyan, στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 17 Οκτωβρίου 2023,

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του δεύτερου διαλόγου υψηλού επιπέδου ΕΕ-Αρμενίας για την πολιτική και την ασφάλεια, της 15ης Νοεμβρίου 2023,

— έχοντας υπόψη ότι η Αρμενία έγινε συμβαλλόμενο μέρος στο Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΔΠΔ) την 1η Φεβρουαρίου 2024,

— έχοντας υπόψη την έκθεση εφαρμογής της εταιρικής σχέσης για την Αρμενία, της 9ης Φεβρουαρίου 2024,

— έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της πέμπτης συνόδου του Συμβουλίου Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-Αρμενίας στις 13 Φεβρουαρίου 2024,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφοι 2 και 4 του Κανονισμού του,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σχέσεις ΕΕ-Αρμενίας βασίζονται σε κοινές αξίες, όπως η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες, η περιφερειακή συνεργασία και η ενεργός συμμετοχή στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, προκειμένου να υπάρξει συμβολή στην περιφερειακή συνεργασία και σταθερότητα·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανέθεσε στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και στην Επιτροπή να αναζητήσουν τρόπους για την ενίσχυση όλων των πτυχών των σχέσεων ΕΕ-Αρμενίας·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 17 Οκτωβρίου 2023, στην ομιλία του προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο πρωθυπουργός της Αρμενίας, Nikol Pashinyan, ζήτησε κοινή δέσμευση για την περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων ΕΕ-Αρμενίας και υπογράμμισε ότι «η Δημοκρατία της Αρμενίας είναι έτοιμη να έρθει πιο κοντά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο το θεωρεί εφικτό η Ευρωπαϊκή Ένωση»·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 9 Μαρτίου 2024, ο υπουργός Εξωτερικών της Αρμενίας, Ararat Mirzoyan, εξέτασε δημοσίως το ενδεχόμενο να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση στην Αρμενία του καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην ΕΕ·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρμενία έχει γνωρίσει σημαντικές πολιτικές αλλαγές τα τελευταία χρόνια, με μια κυβέρνηση προσηλωμένη τόσο στη διασφάλιση της λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών όσο και στη χρήση της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας ως πρότυπο μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό της χώρας, παρά τις σημαντικές προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει· λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τον Δείκτη Δημοκρατίας του *The Economist* για το 2023, η Αρμενία είναι η ηγετική δημοκρατία στην περιοχή·

([1]) ΕΕ L 23 της 26.1.2018, σ. 4.

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι παγώνοντας τη συμμετοχή της στον Οργανισμό του Συμφώνου Συλλογικής Ασφάλειας (CSTO), η Αρμενία επιδιώκει να μειώσει την εξάρτησή της για την ασφάλεια από τη Ρωσική Ομοσπονδία συμπεριλαμβάνοντας νέους παράγοντες στο μείγμα ασφαλείας της, όπως μέσω της αυξημένης στρατιωτικής συνεργασίας με τη Γαλλία, την Ελλάδα και άλλα κράτη μέλη της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι χιλιάδες Ρώσοι στρατιώτες εξακολουθούν να σταθμεύουν σε αρμενικό έδαφος· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ισχυρισμοί της Ρωσίας ότι προτίθεται να εγγυηθεί την ασφάλεια της Αρμενίας αποδείχθηκαν ανυπόστατοι· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρμενία εξακολουθεί να παραμένει στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρμενία έχει καταστεί συμβαλλόμενο μέρος του Καταστατικού της Ρώμης του ΔΠΔ·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσική Ομοσπονδία επιδιώκει να υπονομεύσει τα δημοκρατικά χαρακτηριστικά της Αρμενίας, σκορπίζει χάος και προκαλεί αποσταθεροποίηση μέσω συνεχών παρεμβατικών προσπαθειών, συμπεριλαμβανομένων εκστρατειών παραπληροφόρησης·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομία της Αρμενίας εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη Ρωσία, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου το 35 % του εξωτερικού εμπορίου της Αρμενίας, και ότι η εξάρτησή της είναι ιδιαίτερα έντονη στον στρατηγικό ενεργειακό τομέα· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρωθυπουργός, Nikol Pashinyan, έχει ζητήσει αυξημένη βοήθεια στο πλαίσιο του Οικονομικού και Επενδυτικού Σχεδίου της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Οικονομικό και Επενδυτικό Σχέδιο έχει κινητοποιήσει μέχρι στιγμής περίπου 500 εκατομμύρια EUR σε διατομεακές επενδύσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παραμένει ο βασικός εταίρος όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας στην Αρμενία· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 5 Οκτωβρίου 2023, η Επιτροπή ανακοίνωσε περαιτέρω βοήθεια έκτακτης ανάγκης ύψους 5,25 εκατομμυρίων EUR, αυξημένη χρηματοδότηση για το πρόγραμμα EU4Peace, πρόσθετα ετήσια προγράμματα που προορίζονται για δημοσιονομική στήριξη και τεχνική βοήθεια για την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η αεροπορική ασφάλεια και η πυρηνική ασφάλεια·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα νέο θεματολόγιο εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας, που συμφωνήθηκε κατά το πέμπτο Συμβούλιο Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-Αρμενίας, θα δίδει προτεραιότητα — βάσει κοινών αξιών — στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Αρμενίας και στη διαφοροποίηση της οικονομίας της, στην ενδυνάμωση της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας και στην ενίσχυση των επενδύσεων ως βασικού στοιχείου της οικονομικής συνεργασίας·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατα δημοσιευθείσα έκθεση εφαρμογής της εταιρικής σχέσης περιγράφει την πρόοδο που έχει σημειώσει η Αρμενία στην εφαρμογή της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη δημιουργία Υπουργείου Εσωτερικών και τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας στην Αρμενία, με τη στήριξη της ΕΕ·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσία εξακολουθεί να έχει πρόσβαση σε περιορισμένα αγαθά της ΕΕ μέσω αλυσίδων εφοδιασμού που διέρχονται από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Αρμενίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά τη θέσπιση κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας, οι εξαγωγές από την Αρμενία προς τη Ρωσία τριπλασιάστηκαν το 2022 και διπλασιάστηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Αυγούστου του 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ειδικός απεσταλμένος της ΕΕ για τις κυρώσεις, David O'Sullivan, δεν εξέφρασε καμία ανησυχία όσον αφορά τη συνεργασία των αρμενικών αρχών με την ΕΕ για την πρόληψη της καταστρατήγησης των κυρώσεων και αξιολόγησε θετικά το συνολικό ιστορικό συνεργασίας με την Αρμενία·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 19 Σεπτεμβρίου 2023, μετά από εννέα μήνες παράνομο αποκλεισμό του διαδρόμου του Λατσίν, αγνοώντας τις δεσμεύσεις του που περιλαμβάνονται στη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός του Νοεμβρίου του 2020 και στην απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου (ΔΔ), το Αζερμπαϊτζάν προέβη σε επίθεση κατά των υπόλοιπων τμημάτων του Ναγκόρνο Καραμπάχ που δεν βρίσκονταν ακόμη υπό τον έλεγχό του· λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότεροι από 100 000 Αρμένιοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την περιοχή, με αποτέλεσμα το Ναγκόρνο Καραμπάχ να στερηθεί σχεδόν εξ ολοκλήρου τον αρμενικό πληθυσμό του, ο οποίος ζούσε εκεί εδώ και αιώνες· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό μπορεί να ισοδυναμεί με εθνοκάθαρση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μη αναγνωρισμένες de facto αρχές του Ναγκόρνο Καραμπάχ έπαψαν να υφίστανται την 1η Ιανουαρίου 2024, αφού συμφώνησαν υπό πίεση για τη διάλυσή τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένοι Αρμένιοι εξακολουθούν να κρατούνται στο Αζερμπαϊτζάν, συμπεριλαμβανομένων των πρώην ηγετών του Ναγκόρνο Καραμπάχ· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένοι από αυτούς ανακρίθηκαν και υποβλήθηκαν σε δημόσια ταπείνωση κατά παράβαση των συμβάσεων της Γενεύης του 1929· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Αρμένιοι του Ναγκόρνο Καραμπάχ εγκατέλειψαν τις περιουσίες και τα υπάρχοντά τους για να διαφύγουν τη στρατιωτική επίθεση του Αζερμπαϊτζάν και έκτοτε δεν έχουν καταφέρει να τα ανακτήσουν·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 13 Φεβρουαρίου 2024, η Επιτροπή ανακοίνωσε τη χορήγηση πρόσθετης ανθρωπιστικής βοήθειας ύψους 5,5 εκατομμυρίων EUR για τη στήριξη των Αρμενίων που εκτοπίστηκαν από την περιοχή του Ναγκόρνο Καραμπάχ, επιπλέον των 12,2 εκατομμυρίων EUR που ανακοινώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2023·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ υποστηρίζει πλήρως την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν και υποστηρίζει ενεργά τις προσπάθειες για μια βιώσιμη ειρηνευτική συμφωνία μεταξύ της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν, που θα επιτευχθεί με ειρηνικά μέσα και με σεβασμό των δικαιωμάτων του σχετικού πληθυσμού·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν έχουν ξεκινήσει άμεσες διαπραγματεύσεις για μια πιθανή ειρηνευτική συμφωνία, η οποία θα μπορούσε να ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο στις διμερείς σχέσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν διαφωνίες σε θέματα που αφορούν τον προσδιορισμό και την οριοθέτηση των συνόρων, καθώς και τις πρακτικές ρυθμίσεις για τις μεταφορικές συνδέσεις μεταξύ του Αζερμπαϊτζάν και του θύλακα του Ναχιτσεβάν· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Αζερμπαϊτζάν απαιτεί έναν διάδρομο διαμέσου της Αρμενίας που θα συνδέει την ενδοχώρα του Αζερμπαϊτζάν με τον θύλακα του Ναχιτσεβάν, ο οποίος θα ελέγχεται από ρωσικά συνοριακά στρατεύματα, χωρίς αρμενικούς τελωνειακούς ή συνοριακούς ελέγχους, κατά παράβαση της αρμενικής κυριαρχίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προτεινόμενα από την Αρμενία «Σταυροδρόμια της Ειρήνης» περιλαμβάνουν διασυνδέσεις μεταξύ της ενδοχώρας του Αζερμπαϊτζάν και του θύλακα του Ναχιτσεβάν με αρμενικούς συνοριακούς και τελωνειακούς ελέγχους·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως χειρονομία καλής θέλησης, η Αρμενία δεν αντιτάχθηκε στη διοργάνωση της COP29 στο Μπακού· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 28 Ιανουαρίου 2024, ο πρωθυπουργός της Αρμενίας, Nikol Pashinyan, πρότεινε την υπογραφή συμφώνου μη επίθεσης με το Αζερμπαϊτζάν· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εν τω μεταξύ, η κατάσταση της ασφάλειας παραμένει τεταμένη, όπως καταδεικνύεται από το περιστατικό της 13ης Φεβρουαρίου 2024 στο οποίο τέσσερις Αρμένιοι στρατιώτες σκοτώθηκαν και ένας τραυματίστηκε από πυρά του Αζερμπαϊτζάν στην επαρχία Syunik της Αρμενίας·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρωθυπουργός Nikol Pashinyan σχολίασε στις 15 και 16 Φεβρουαρίου 2024 ότι το Αζερμπαϊτζάν είχε απορρίψει τις τελευταίες προτάσεις της Αρμενίας σχετικά με τον προσδιορισμό/την οριοθέτηση των συνόρων και κοινοποίησε την ανάλυσή του κατά την οποία το Αζερμπαϊτζάν μπορεί να προετοιμαζόταν για την έναρξη «στρατιωτικών επιχειρήσεων σε ορισμένες περιοχές των συνόρων με στόχο τη μετατροπή τους σε πόλεμο μεγάλης κλίμακας κατά της Δημοκρατίας της Αρμενίας»· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρωθυπουργός Nikol Pashinyan και ο πρόεδρος του Αζερμπαϊτζάν Ilham Aliyev συναντήθηκαν στο Μόναχο στις 17 Φεβρουαρίου 2024, με τη διαμεσολάβηση του Γερμανού καγκελάριου Olaf Scholz, για πρώτη φορά μετά την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ τον Σεπτέμβριο του 2023·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές εκκλησίες, τεμένη, σταυρόλιθοι και κοιμητήρια βρίσκονται στο Ναγκόρνο Καραμπάχ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά από σημαντικές εσκεμμένες βλάβες που προκάλεσε το Αζερμπαϊτζάν στην αρμενική πολιτιστική κληρονομιά κατά τη διάρκεια του πολέμου του 2020, το Διεθνές Δικαστήριο υπέδειξε, στη Διάταξή του της 7ης Δεκεμβρίου 2021 ([2]), ότι το Αζερμπαϊτζάν πρέπει «να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη και την τιμωρία πράξεων βανδαλισμού και βεβήλωσης που καταστρέφουν την αρμενική πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, εκκλησιών και άλλων τόπων λατρείας, μνημείων, οροσήμων, νεκροταφείων και τεχνουργημάτων»· λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων, οι αρχές του Αζερμπαϊτζάν αφαίρεσαν μνημεία και κατεδάφισαν εμβληματικά κτίρια που σχετίζονται με την αρμενική πολιτιστική κληρονομιά στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, συμπεριλαμβανομένου του κτιρίου του τοπικού κοινοβουλίου·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ηγεσία του Αζερμπαϊτζάν εξακολουθεί να προβαίνει σε αλυτρωτικές δηλώσεις σχετικά με το κυρίαρχο έδαφος της Αρμενίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο στρατός του Αζερμπαϊτζάν εξακολουθεί να κατέχει έκταση περίπου 170 km^2 του κυρίαρχου εδάφους της Αρμενίας·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη στρατιωτική αποστολή της ΕΕ στην Αρμενία (EUMA), στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, αναπτύχθηκε τον Φεβρουάριο του 2023, με εντολή να παρακολουθεί και να αναφέρει τις εξελίξεις στα σύνορα Αρμενίας-Αζερμπαϊτζάν· λαμβάνοντας υπόψη ότι η EUMA επιτρέπεται να δραστηριοποιείται μόνο στην αρμενική πλευρά των συνόρων, καθώς το Αζερμπαϊτζάν αρνείται να έχει την αποστολή στη δική του πλευρά των συνόρων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ρωσικό στρατιωτικό προσωπικό που βρίσκεται στην Αρμενία έχει θέσει σκόπιμα εμπόδια στην εφαρμογή της εντολής της EUMA· λαμβάνοντας υπόψη ότι η EUMA έχει αποτελέσει στόχο παραπληροφόρησης από τις αρχές του Αζερμπαϊτζάν και από μέσα ενημέρωσης που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Δεκέμβριο του 2023, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ συμφώνησε να αυξήσει την επιτόπια παρουσία της EUMA από 138 σε 209 άτομα·

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρμενία έχει ζητήσει επανειλημμένα από την ΕΕ να τη συμπεριλάβει μεταξύ των δικαιούχων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη· λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετά κράτη μέλη αποφάσισαν να ενισχύσουν τη στήριξή τους προς την Αρμενία παρέχοντας στρατιωτική βοήθεια προκειμένου να βοηθήσουν την Αρμενία να προβεί στη μεταρρύθμιση του στρατού της και να αποτρέψει νέες στρατιωτικές επιθέσεις κατά της διεθνώς αναγνωρισμένης επικράτειάς της·

1. αναγνωρίζει και χαιρετίζει το γεγονός ότι η Αρμενία έχει τονίσει σθεναρά την επιθυμία της να ενισχύσει τις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση και να δώσει προτεραιότητα σε αυτές· πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει θετική ανταπόκριση, να αξιοποιήσει πλήρως αυτή τη δυνητική γεωπολιτική αλλαγή και να βοηθήσει την Αρμενία να εδραιωθεί ακόμη περισσότερο στην κοινότητα των δημοκρατιών·

2. ζητεί τη σταθερή εφαρμογή του προσφάτως συμφωνηθέντος θεματολογίου εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας, τονίζοντας την ανάγκη να επιδιωχθούν ενεργά και να επιτευχθούν οι φιλόδοξες κοινές προτεραιότητες συνεργασίας· πιστεύει ότι μια ουσιαστική εταιρική σχέση μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας αποτελεί λογικό βήμα για την ευθυγράμμιση με την επιλογή της Αρμενίας υπέρ της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της καταπολέμησης της διαφθοράς και του σεβασμού της βασισμένης σε κανόνες διεθνούς τάξης·

3. χαιρετίζει τη δέσμευση της Αρμενίας να εφαρμόσει τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης και την πρόοδο που έχει σημειώσει όσον αφορά την εφαρμογή του χάρτη πορείας της συμφωνίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η κυβέρνηση της Αρμενίας αναγνωρίζει τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας ως στρατηγικό σχέδιο για βασικές μεταρρυθμίσεις στην Αρμενία· ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αρχίσουν να εργάζονται για έναν χάρτη πορείας, με στόχο να επιτευχθεί μια φιλόδοξη αναβάθμιση των σχέσεων της ΕΕ με την Αρμενία· πιστεύει ότι η πείρα που έχει αποκτηθεί από τις συμφωνίες σύνδεσης / τις σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με την Ουκρανία, τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας θα πρέπει να χρησιμεύσει ως καλή βάση, ιδίως σε σχέση με τη σταδιακή τομεακή ολοκλήρωση με την ενιαία αγορά, η οποία αναμένεται να αποφέρει απτά οφέλη στην Αρμενία σε μακροκλίμακα και μικροκλίμακα·

([2]) Διάταξη του Διεθνούς Δικαστηρίου, της 7ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με το αίτημα για την υπόδειξη προσωρινών μέτρων για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (υπόθεση Αρμενίας κατά Αζερμπαϊτζάν).

4. επαναλαμβάνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε ευρωπαϊκό κράτος μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον πληροί τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και τις αρχές της δημοκρατίας, σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των μειονοτήτων, και στηρίζει το κράτος δικαίου· θεωρεί ότι, εάν η Αρμενία ενδιαφέρεται να υποβάλει αίτηση για να λάβει καθεστώς υποψήφιας χώρας και να συνεχίσει την πορεία της προς βιώσιμες μεταρρυθμίσεις για την εδραίωση της δημοκρατίας της, αυτό θα μπορούσε να θέσει το έδαφος για μια μετασχηματιστική φάση στις σχέσεις ΕΕ-Αρμενίας· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να υποστηρίξουν ενεργά την επιθυμία της Αρμενίας για αυξημένη συνεργασία με την ΕΕ, όχι μόνο στον τομέα της οικονομικής εταιρικής σχέσης αλλά και στον πολιτικό διάλογο, τις διαπροσωπικές επαφές, την τομεακή ολοκλήρωση και τη συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας·

5. στηρίζει την Αρμενία στις συνεχείς προσπάθειές της να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις και να ενισχύσει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση· υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων· καλεί την Αρμενία να συνεχίσει να συνεργάζεται με την ΕΕ στον τομέα αυτόν και καλεί την ΕΕ να εντείνει τη στήριξή της στους εν λόγω τομείς, ιδίως την τεχνική της υποστήριξη και την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης· ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή της Αρμενίας στην πολιτική της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ως μέσο προώθησης σχέσεων καλής γειτονίας στον Νότιο Καύκασο·

6. αναγνωρίζει ότι η επιρροή της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην αρμενική οικονομία παραμένει υψηλή και ενθαρρύνει την Αρμενία να επαγρυπνεί για πιθανή καταστρατήγηση των κυρώσεων της ΕΕ που συντελείται στη χώρα· έχει πλήρη επίγνωση του επιπέδου και της ποικιλομορφίας των απειλών που μπορεί να επιχειρήσει να χρησιμοποιήσει η Ρωσική Ομοσπονδία κατά της Αρμενίας για να την τιμωρήσει για τις ανεξάρτητες πολιτικές και στρατηγικές επιλογές της· πιστεύει ότι η ΕΕ πρέπει να είναι έτοιμη να παράσχει ταχεία βοήθεια στην Αρμενία για τον μετριασμό των αρνητικών συνεπειών τέτοιων μη φιλικών μέτρων·

7. σημειώνει ότι τα τελευταία 10 χρόνια ο όγκος των διμερών εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Αρμενίας και της ΕΕ έχει αυξηθεί· ενθαρρύνει την Αρμενία, την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, καθώς και τις ευρωπαϊκές εταιρείες και τους επενδυτές, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την περαιτέρω ενίσχυση των οικονομικών και εμπορικών τους σχέσεων· επαινεί την επιτυχία του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου και ενθαρρύνει την ΕΕ και την Αρμενία να συνεχίσουν να αξιοποιούν τόσο δημόσιες όσο και ιδιωτικές επενδύσεις για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην Αρμενία·

8. αναγνωρίζει την επείγουσα ανάγκη να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας καθώς η Αρμενία επανεξετάζει τη συμμετοχή της στην CSTO· καλεί την ΕΕ να ανταποκριθεί θετικά στο αίτημα της Αρμενίας για στήριξη μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη και να παράσχει στήριξη στον αρμενικό στρατό· σημειώνει την προστιθέμενη αξία των τακτικών διαλόγων ΕΕ-Αρμενίας για την πολιτική και την ασφάλεια ως κεντρικής πλατφόρμας για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια· ζητεί τη δρομολόγηση έρευνας για την αξιολόγηση των υβριδικών απειλών, η οποία θα βοηθήσει την Αρμενία να εντοπίσει τα βασικά τρωτά σημεία και να επινοήσει στοχευμένες λύσεις· χαιρετίζει τις δράσεις που ανέλαβαν αρκετά κράτη μέλη για την παροχή αμυντικής στρατιωτικής υποστήριξης στην Αρμενία και παροτρύνει τα κράτη μέλη να εξετάσουν παρόμοιες πρωτοβουλίες·

9. χαιρετίζει την απόφαση της Αρμενίας να αναστείλει τη συμμετοχή της στην CSTO, μετά την αποτυχία της τελευταίας να συνδράμει την Αρμενία κατά της στρατιωτικής επίθεσης που δέχεται, και να αναζητήσει μια πιο αξιόπιστη αρχιτεκτονική ασφάλειας· υποστηρίζει το επίσημο αίτημα της Αρμενίας προς τη Ρωσική Ομοσπονδία να αποσύρει τους συνοριοφύλακες της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ασφαλείας της από τον εθνικό της αερολιμένα·

10. αναγνωρίζει το αναξιοποίητο δυναμικό των επαφών μεταξύ των λαών της ΕΕ και της Αρμενίας· ζητεί να αναγνωριστεί η πρόοδος που έχει σημειώσει η Αρμενία στην εφαρμογή των συμφωνιών για τη διευκόλυνση της έκδοσης θεωρήσεων και την επανεισδοχή· πιστεύει ότι είναι καιρός να ξεκινήσει διάλογος για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων με την Αρμενία·

11. επιδοκιμάζει τη σύναψη της συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Αρμενίας, η οποία θα επιτρέψει τη διαβίβαση επιχειρησιακών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Eurojust και των αρμόδιων αρχών της Αρμενίας στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να συνεχιστεί η εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας και την προστασία της ασφάλειας της Ένωσης προς το αμοιβαίο όφελος·

12. εκφράζει την υποστήριξή του στις δραστηριότητες της EUMA και υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει· ζητεί να παραταθεί η εντολή της και πέραν του 2025 και να αυξηθεί περαιτέρω το προσωπικό της· επαναλαμβάνει την απογοήτευσή του για την άρνηση του Αζερμπαϊτζάν να επιτρέψει στην αποστολή να επιχειρεί στη δική του πλευρά των συνόρων και τις διαρκείς εκστρατείες δυσφήμισης που προέρχονται από το Αζερμπαϊτζάν κατά της EUMA· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι Ρώσοι συνοριοφύλακες που σταθμεύουν στην Αρμενία εμπόδισαν την EUMA να φτάσει στο χωριό Nerkin Hand, όπου τέσσερις Αρμένιοι στρατιώτες σκοτώθηκαν πρόσφατα από το Αζερμπαϊτζάν στις 13 Φεβρουαρίου 2024, μετά τον εικαζόμενο τραυματισμό ενός Αζέρου στρατιώτη· καταδικάζει την εμπρηστική ρητορική που ανέπτυξαν αξιωματούχοι του Αζερμπαϊτζάν κατά της ΕΕ, των κρατών μελών της, της EUMA και των αρμενικών αρχών·

13. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει να είναι έτοιμη να επιβάλλει κυρώσεις σε άτομα και οντότητες που απειλούν την κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Αρμενίας·

14. καλεί το Αζερμπαϊτζάν να συμμετάσχει ουσιαστικά σε έναν ολοκληρωμένο και διαφανή διάλογο με τους Αρμένιους του Καραμπάχ, προκειμένου να διασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους και να εγγυηθεί την ασφάλειά τους, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους να επιστρέψουν και να ζουν στις εστίες τους με αξιοπρέπεια και ασφάλεια υπό διεθνή παρουσία, να έχουν πρόσβαση στη γη και την ιδιοκτησία, και να εξασφαλίσει ότι θα μπορούν να διατηρήσουν τη διακριτή ταυτότητά τους και να ασκούν πλήρως τα πολιτικά, πολιτιστικά, κοινωνικά και θρησκευτικά δικαιώματά τους· καλεί το Αζερμπαϊτζάν να απελευθερώσει όλους τους κατοίκους του Ναγκόρνο Καραμπάχ και της Αρμενίας που εξακολουθούν να κρατούνται από το Αζερμπαϊτζάν και να δεσμευτεί για ευρεία αμνηστία· ζητεί την πλήρη, άμεση και αποτελεσματική υλοποίηση όλων των διατάξεων του Διεθνούς Δικαστηρίου για την υπόθεση της εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (υπόθεση Αρμενία κατά Αζερμπαϊτζάν)·

15. επαναλαμβάνει ότι καταδικάζει τις στρατιωτικές παρεισφρύσεις του Αζερμπαϊτζάν στο διεθνώς αναγνωρισμένο έδαφος της Αρμενίας και τη συνεχιζόμενη κατοχή τμημάτων της· επαναλαμβάνει το αίτημά του για απόσυρση των στρατευμάτων του Αζερμπαϊτζάν από το σύνολο του κυρίαρχου εδάφους της Αρμενίας· απορρίπτει και εκφράζει τη βαθύτατη ανησυχία του για τις αλυτρωτικές και εμπρηστικές δηλώσεις του προέδρου του Αζερμπαϊτζάν και άλλων αξιωματούχων του Αζερμπαϊτζάν που απειλούν την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία της Αρμενίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την απαίτηση για τον εξωεδαφικό διάδρομο σύνδεσης του Αζερμπαϊτζάν με τον θύλακα του Ναχιτσεβάν· προειδοποιεί το Αζερμπαϊτζάν να απόσχει από κάθε ενδεχόμενη στρατιωτική τυχοδιωκτική ενέργεια κατά της ίδιας της Αρμενίας· επισημαίνει ότι τα ζητήματα σύνδεσης του Αζερμπαϊτζάν με τον θύλακα του Ναχιτσεβάν θα πρέπει να επιλυθούν με πλήρη σεβασμό της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Αρμενίας·

16. επαναλαμβάνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει απερίφραστα την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και το απαραβίαστο των συνόρων της Αρμενίας· υποστηρίζει σθεναρά την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν με βάση τις αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης της εδαφικής ακεραιότητας και του απαραβίαστου των συνόρων επί τη βάσει της δήλωσης της Αλμάτυ του 1991, την οριοθέτηση των συνόρων βάσει των σχετικών χαρτών του Γενικού Επιτελείου της ΕΣΣΔ που έχουν παρασχεθεί και στις δύο πλευρές, και την απελευθέρωση της περιφερειακής επικοινωνίας με βάση τον σεβασμό της κυριαρχίας και της δικαιοδοσίας και των δύο χωρών, με βάση την αμοιβαιότητα και την ισότητα·

17. εκφράζει την υποστήριξή του για την επανέναρξη των συνομιλιών μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν σχετικά με όλα τα εκκρεμή ζητήματα, με στόχο τη σύναψη συνθήκης ειρήνης, και καλεί αμφότερα τα μέρη να παραμείνουν πλήρως προσηλωμένα στη διαρκή και ειρηνική διευθέτηση της μακροχρόνιας διαφοράς μέσω διαλόγου και διαπραγματεύσεων· πιστεύει ότι η συμφωνία αυτή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο καλόπιστης διαπραγμάτευσης και να βασίζεται στην αναγνώριση της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και της μη χρήσης βίας· ζητεί ισχυρότερη δέσμευση της ΕΕ για να συνεχίσει να διευκολύνει την επίτευξη μιας συνολικής και βιώσιμης ειρήνης προς όφελος όλων των κατοίκων της περιοχής· καλεί την Τουρκία και άλλους συμμάχους του Αζερμπαϊτζάν να μην υποδαυλίζουν την επιθετική συμπεριφορά του Μπακού και να ασκήσουν την επιρροή τους υπέρ της ταχείας ολοκλήρωσης των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων· καλεί το Αζερμπαϊτζάν να κλείσει το λεγόμενο Πάρκο Τροπαίων στο Μπακού, το οποίο εγκαινιάστηκε στις 12 Απριλίου 2021, καθώς υπονομεύει τις προσπάθειες οικοδόμησης αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν·

18. διαφωνεί έντονα με το ύφος ορισμένων πρόσφατων δηλώσεων των ηγετών της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που συγχαίρουν τον πρόεδρο Aliyev για την επανεκλογή του χωρίς να αναφέρουν την έλλειψη δημοκρατίας στο Αζερμπαϊτζάν και χαρακτηρίζουν παραπλανητικά το Αζερμπαϊτζάν ως αξιόπιστο εταίρο· επιβεβαιώνει ότι οι δηλώσεις αυτές δεν αντικατοπτρίζουν τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν θα έπρεπε ποτέ να έχουν γίνει λαμβάνοντας υπόψη την εθνοκάθαρση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ από το Αζερμπαϊτζάν· παροτρύνει τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για μια ανανεωμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης υπό όρους, εάν το Αζερμπαϊτζάν αποδείξει ότι είναι πραγματικά έτοιμο να σεβαστεί τα δικαιώματα και τις ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια των Αρμενίων του Καραμπάχ και συμβάλει ουσιαστικά στην πρόοδο προς μια συνολική και βιώσιμη ειρηνευτική συμφωνία με την Αρμενία·

19. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τη μη διαφύλαξη της πολιτιστικής, θρησκευτικής και ιστορικής κληρονομιάς του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ, κατά παράβαση της διάταξης του Διεθνούς Δικαστηρίου της 7ης Δεκεμβρίου 2021· καταδικάζει όλες τις περιπτώσεις καταστροφής, βανδαλισμού και βεβήλωσης όλων των τόπων που υπενθυμίζουν την επί αιώνες παρουσία της Αρμενίας στο Ναγκόρνο Καραμπάχ· καλεί τις αρχές του Αζερμπαϊτζάν να διατηρήσουν, να προστατεύσουν και να προωθήσουν την πλούσια και ποικιλόμορφη κληρονομιά της περιοχής· παροτρύνει την UNESCO να λάβει άμεσα μέτρα για τη διατήρηση και την προστασία της αρμενικής πολιτιστικής κληρονομιάς που διατρέχει κίνδυνο στο Ναγκόρνο Καραμπάχ· ζητεί να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ Αρμενίας και ΕΕ όσον αφορά την παρακολούθηση της συστηματικής καταστροφής της αρμενικής πολιτιστικής κληρονομιάς (εκκλησίες, μοναστήρια, νεκροταφεία, μνημεία, παλάτια κ.λπ.) από το Αζερμπαϊτζάν, κυρίως μέσω της συμμετοχής του Δορυφορικού Κέντρου της ΕΕ·

20. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στον πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Αρμενίας και στον πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν, στον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και στο Συμβούλιο της Ευρώπης.